

Karkonoski
Park Narodowy

Małe Karkonosze

Przewodnik dla dzieci w wieku 3-6 lat

ilustracje: Monika Krakowska, tekst: Joanna Kuś

Karkonosze

Pozwól, że Cię dziś zaproszę,
na wycieczkę w **Karkonosze**.

Karkonosze - góry znane
do Sudetów zaliczane.

Śnieżka jest najwyższym szczytem
kamieniem w całości pokrytym.

W Karkonoszach klimat srogi,
więc przygotuj się do drogi.
Nawet latem mój kolego
w plecak spakuj coś ciepłego.

Krótkie lato, dłuuuuuuga zima,
a jak trzyma, to już trzyma!
Feny wieją tutaj często,
drzewa przewracają gęsto.
Lecz się nie martw, nie panikuj,
trasę na wycieczkę szykuj.

Ostańce Skalne

Od zachodu aż po wschód, jest ich w Karkonoszach w bród,
dziwne czasem nazwy mają – jeszcze śmieszniej wyglądają.

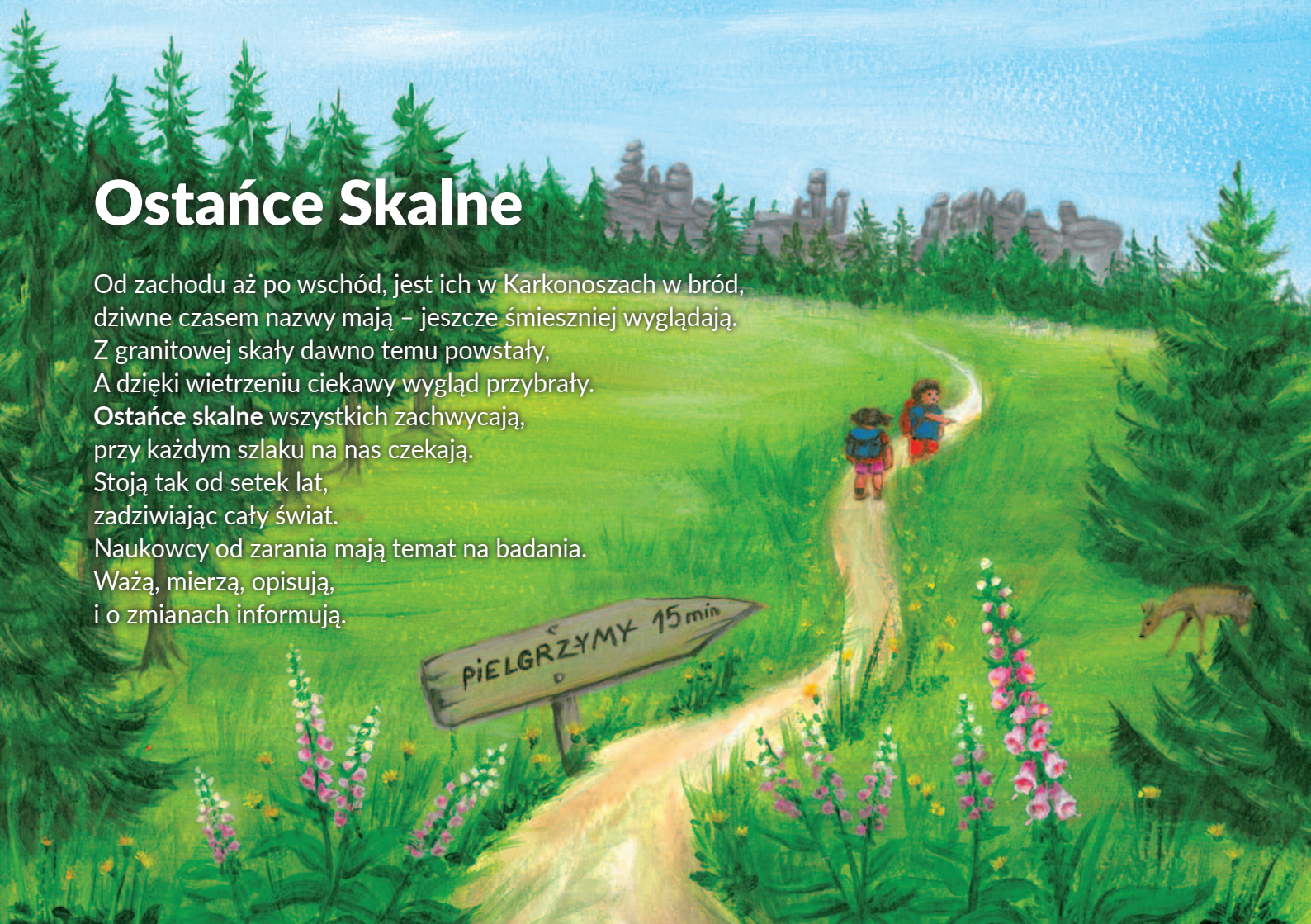
Z granitowej skały dawno temu powstały,
A dzięki wietrzeniu ciekawy wygląd przybrały.

Ostańce skalne wszystkich zachwycają,
przy każdym szlaku na nas czekają.

Stoją tak od setek lat,
zadziwiając cały świat.

Naukowcy od zarania mają temat na badania.

Ważą, mierzą, opisują,
i o zmianach informują.

Granit

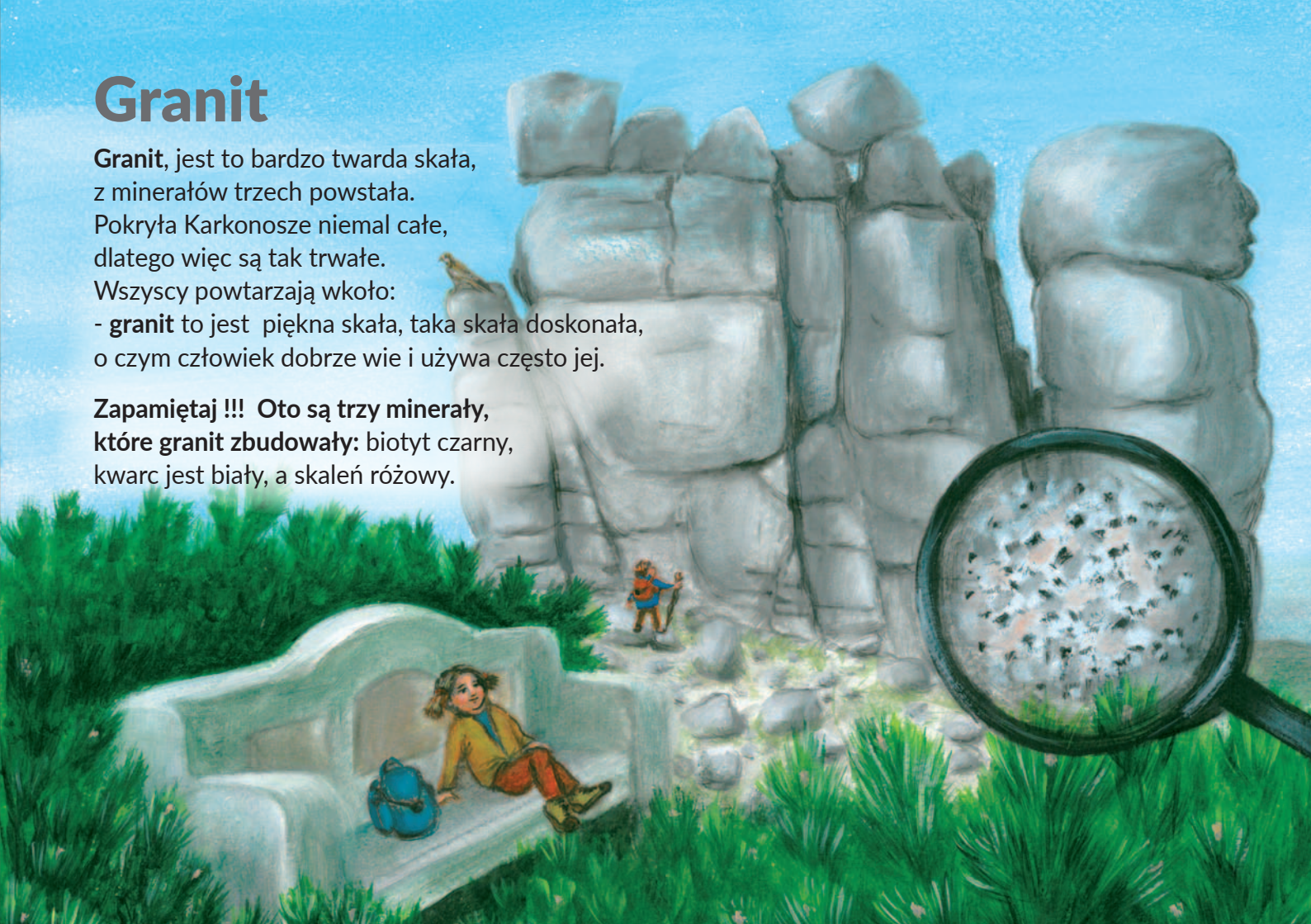
Granit, jest to bardzo twarda skała, z minerałów trzech powstała.

Pokryła Karkonosze niemal całe, dlatego więc są tak trwałe.

Wszyscy powtarzają wkoło:

- **granit** to jest piękna skała, taka skała doskonała, o czym człowiek dobrze wie i używa często jej.

Zapamiętaj !!! Oto są trzy minerały, które granit zbudowały: biotyty czarne, kwarc biały, a skała różowa.

Śnieżne Kotły

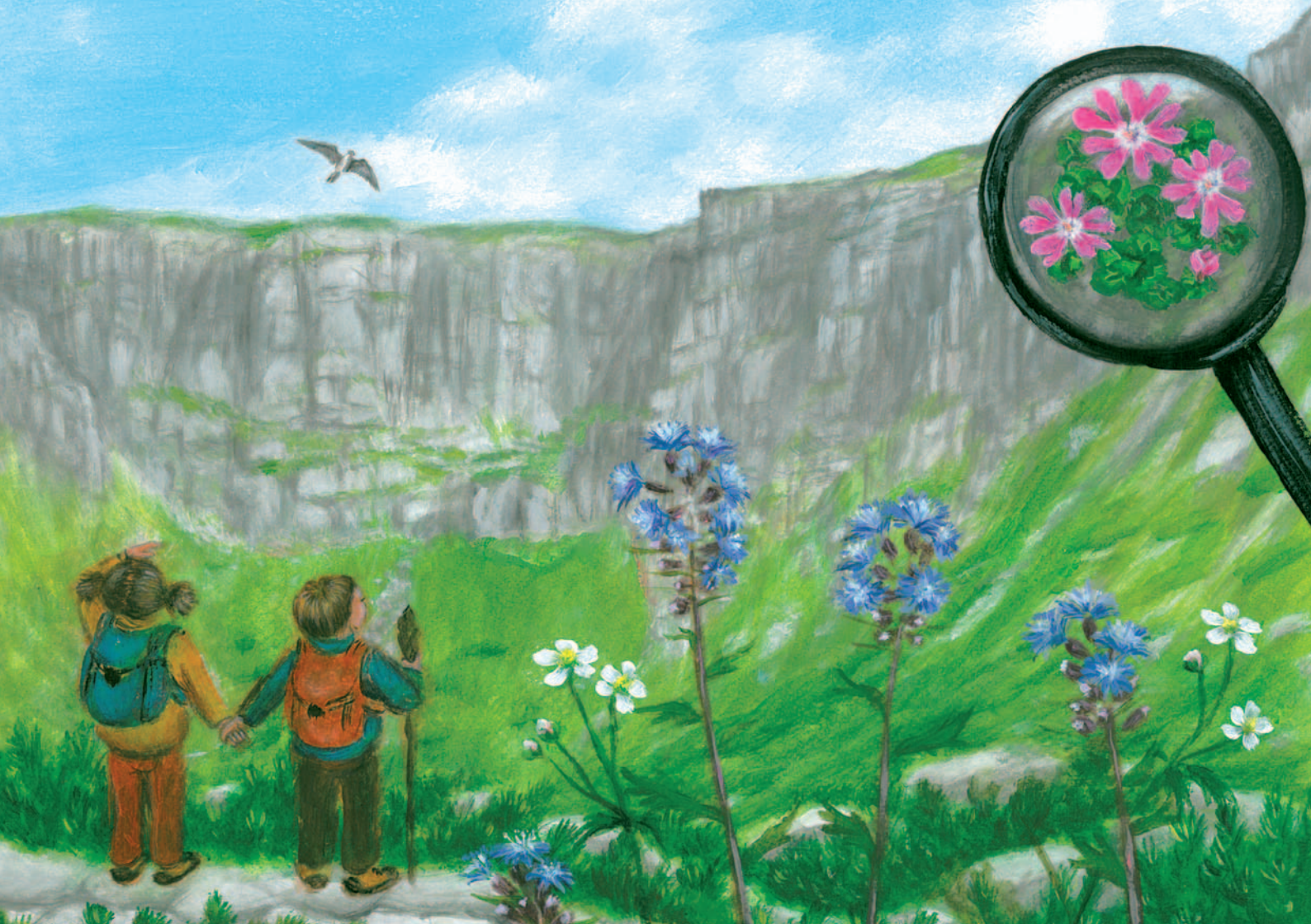
Miejsce jest to wręcz magiczne,
niespodzianki tutaj liczne.
Strome urwiska dech zapierają,
wiele tajemnic w sobie skrywają!

W **Śnieżnym Małym Kotle** na **bazaltu żyłe**,
wiele rzadkich roślin rośnie w żyznym pyle.
Gdy przyjdzie wiosna – mogą przysiąc,
jest ich tutaj chyba z tysiiąc!

Rośliny te, mój przyjacielu,
nie mają stanowisk wielu.
Są rzadkością - na tym znam się
- i nie spotkasz ich na trasie.
Jeśliś ciekaw ich wyglądu,
kroki skieruj na **Jagniątków!**

W **Jagniątkowie** szkółka Parku
służy wszystkim niedowiarkom.

Kosodrzewina

Tam gdzie się kończy świerkowy las,
na **kosodrzewinę** przychodzi czas.
Tuż przy szlaku igły nastroszyła ,
może czegoś się przestraszyła?

- Hej sosenko moja miła, czemu się z drzewa w krzew przemieniłaś?
Bardzo słuszne twoje pytanie - zaraz Ci odpowiem na nie.
- Kiedy nadchodzi śnieżna zawieja,
nic nie porani mego grzebienia.
Pod śnieżną kołdrą będę sucha,
już niestraszna mi zawierucha!
Wiatr nie potarga moich szpileczek i nie postrąca małych szyszeczek.
Trudne tutaj są warunki, więc lepszy będzie wzrost miniaturki.

Cietrzew

Wczesną wiosną już o brzasku
cietrzew robi wiele wrzasku.
Pieśń to trudna i ciekawa,
i z dwóch zwrotek zbudowana.
Pierwsza część to **czuszykanie**,
po niej będzie **bulgotanie**.

Koguty cietrzewia bardzo się przejęły,
areny do walki dawno już zajęły.
Pióra nastroszyły, skrzydła rozpostarły,
będą walczyć nie na żarty.

O co walczą? – też pytanie.
One walczą o przetrwanie!

Kornik

Dzięcioł w żywe drzewa stuka,
czego tam właściwie szuka?

- Pewnie znalazł tam robaki,
to dla niego są przysmaki .

- To nie robak, mój kolego,
jest to pewnie coś lepszego!

Tuż pod korą się ukryły,
tunele w tyku drążyły.

Takie małe, drobne chrząszcze,
a przeredzą świerka gąszcze.

Kornikami się nazywają, atakują całą zgrają.

Te korniki chociaż małe to urwisy niebywałe.

Pan leśniczy całe lato,
musi mieć baczenie na to,

- co się dzieje w drzewostanie?

Jeśli tylko coś się zdarzy,
wszyscy stoją już na straży.

I porządki szybko zlecą, nim korniki w świat wylecą.

Porosty

Kiedy zmęczysz się troszeczkę,
usiądź sobie na chwileczkę.
Jeśli dobrze się przypatrzysz,
to na pewno je zobaczysz.

Na gałązce lub na skale tworzą formy niebywałe.
Tak, już zgadłeś doskonale,
o **porostach** będzie dalej.

Mówi mama: „porost pionierska to roślina, nawet głąz jej nie zatrzyma”,
na to tato powiada: „to grzyb, to nie roślina!” – i kłótnia się rozpoczyna.
Więc tłumacząc: aby powstało to zjawisko
potrzebne jest skupisko jednego i drugiego,
to jest ważne dla każdego.
Związek jest to bardzo ścisły,
taki związek **symbiotyczny**.

Sóweczka

W Karkonoszach, górskich borach
- mieszka bardzo mała sowa.

Sóweczka, bo o niej mowa,
to sowa wielce wyjątkowa.

I choć to ptaszek bardzo mały,
w swych łowach zawsze doskonały.

Ta mała sowa zwyczaj ma taki,
że w dzień poluje na inne ptaki.

Gdy się wybierze na polowanie,
śpiew innych ptaków w mig ustanie.

Chcąc ochronić tę niezwykłą sowę,
zachowujemy jej miejsca lęgowe.

A gdzie sóweczka najchętniej bytuje?

W borach świerkowych, dziuple zajmuje.

Pluszcz

W górskim strumieniu na kamieniu usiadł i czeka w wielkim skupieniu. Małeńki ptaszek o skromnej szacie, myślę, że jeszcze go nie znacie.

To **pluszcz**, co wody dno przetrząsa w poszukiwaniu smacznego chrząszcza. Pamiętaj - pływak to doskonały, na zimno bardzo wytrzymały. Jego skrzydła są jak wiosła, aby go woda szybciej niosiła.

Torfowiska

W kosodrzewinie się skrywają,
prześć suchą nogą nie pozwalają.
Bo **torfowiska** to miejsca grzańskie,
spacery bardzo utrudniające.

Byś mógł podziwiać te rarytasy,
zbudowano przez nie specjalne trasy.
Wygodna ścieżka tędy wiedzie,
to, co tu spotkasz, cię nie zawiedzie.

Botanik, który na roślinach zna się,
podziwia kwiatki w ich pełnej krasie.
Torfowisk obszar - zakątek dziki,
spotkasz tu również piękne storczyki.

Borsuk

Kto **borsuka** w lesie szuka?
Uprowadzam - niełatwa to sztuka.
Umówić się z nim na spotkanie,
to nie lada jest zadanie.

W ciągu dnia w swej norze mieszka,
nie zobaczysz rzezimieszka.
Lecz gdy tylko noc nastanie
wybiera się na polowanie,
pyszności szuka znakomitych,
w leśnym runie dobrze skrytych.

Menu jego ulubione, z różnych przysmaków złożone.
Lubi zjeść chrząszcze, czasem korzenie,
Tłusta dżdżownica - istne marzenie!
Gniazda trzmieli z chęcią odwiedzi,
bo miód to przysmak nie tylko niedźwiedzi.

Lecz nie na miodek jest taki łasy,
z tłustych larw bowiem robi zapasy.
Borsuki w zimę w sen zapadają,
a siłę z tego tłuszczyczku mają.

Kwiaty główki swe skuliły,
zwierzęta do domów się skryły.
Słońce nisko, noc już blisko,
koniec wędrówki na dziś.

Jutro czeka nas wyzwanie,
Karkonoszy odkrywanie.
Pamiętaj o tym przyrodniku
ciekawostek tu bez liku.
Park chroni dla Ciebie przyrodę
i zaprasza na przygodę...

Do zobaczenia na szlaku...

Karkonoski
Park Narodowy

Publikacja
dofinansowana ze środków Wojewódzkiego
Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki
Wodnej we Wrocławiu

Poglądy autorów i treści zawarte w publikacji nie zawsze
odzwierciedlają stanowisko WFOSiGW we Wrocławiu

Materiały edukacyjne Karkonoskiego Parku Narodowego

Kocham te góry

Karkonoski Park Narodowy
z siedzibą w Jeleniej Górze
ul. Chatubińskiego 23
58-570 Jelenia Góra,

tel. 75 755 37 26
sekretariat@kpnmab.pl
www.kpnmab.pl

skład i druk
Zakład Poligraficzny Sindruk, Opole
tel. 77 442 09 69, e-mail: biuro@sindruk.pl
ISBN: 978-83-64528-57-6